

Hørings svar til *Grønland til eksamen i menneskerettigheder - universel periodisk bedømmelse*

PPK takker for muligheden for at afgive hørings svar og fremlægger her vores overordnede bemærkninger til forbedring af menneskerettighedssituationen i Grønland i relation til sundhed:

- **Ulighed i sundhed**
Overordnet ser PPK, at der i Grønland er markant ulighed, når det kommer til sundhed. Dette skyldes delvist geografiske afstande, som gør, at der i mange tilfælde er langt til social- og sundhedsydelser. Og delvist skyldes det, at en del borgere i et eller anden omfang kan anses for at være ressourcetsvage - enten pga. økonomi, sociale ressourcer, analfabetisme eller ved kognitive udfordringer. Slutteligt udfordres ligheden yderligere af, at sundhedstilbuddet bliver skævvredet grundet manglende ansættelser. Dette ser PPK bl.a. i tilfælde, hvor der ikke ansættes en fagperson, eller at stillingen vælges nedlagt.
- **Psykologbistand**
Der mangler adgang til psykologhjælp for borgere, der oplever stor sorg eller krise – særligt ved dødsfald eller selvmord. Dette påvirker rigtig mange mennesker og har stor indflydelse på deres mentale velbefindende. Vi ser eksempelvis i ergoterapien, at borgerne letter hjertet overfor deres behandler, fordi de ikke har andre steder at gå hen.
- **Analfabetisme**
I relation til analfabetisme har vi bekymringer, der vedrører den gruppe af børn i alderen 3-6 år, som fortsat ikke har noget reelt sprog. Vores fagpersonale møder ofte disse børn og er bekymrede over deres fremtid. Der mangler konkrete tilbud til disse børn, hvis udgangspunkt for at kunne læse og skrive også synes fjernt, når de ikke engang mestrer talen.
- **Fysisk handicappede**
Borgere med fysisk handicap har ikke altid god nok adgang til offentlige bygninger. Dette kan medføre, at de bliver ekskluderet fra muligheder, når det drejer sig om eksempelvis aktivitetstilbud eller arbejdsmuligheder. Jf. Inatsisartutlov nr. 13 af 12. juni 2019 om støtte til personer med handicap §5.
- **Tilgængelighed i kontakt til offentlige instanser**
Borgere med eksempelvis synshandicap, der henvender sig via en offentlig hjemmeside, mangler mulighed for oplæsning af tekst eller lign.
- **Botilbud til ældre med diagnose**
Borgere over 65 år med en psykisk diagnose/handicap har ikke nogen reelle bo-tilbud, da der (så vidt vides) ikke er lavet nogen lovgivning herom. I takt med at tilbud om behandling og hjælp til folk med en psykisk diagnose/handicap stiger og de lever længere, bliver de tabt, når de skal på pension. Plejehjemmene i byerne er ikke egnet til at kunne støtte op om borgere med psykiske diagnoser/handicap, og kan frasige sig at tage dem ind.

- **Overgang fra børne- til voksenområdet**
Unge med psykiske lidelser eller indlæringsvanskeligheder, bliver ofte tabt, når de overgår fra børneområdet til voksenområdet. Skolen slipper dem, og der er ikke nogen overlevering til f.eks. sagsbehandler eller anden opmærksomhed på den unges udfordringer. Især unge med knappe ressourcer bliver glemt, indtil der sker noget skelsættende i deres psykiske tilstand, og risikoen for at det ender med hospitalsindlæggelse er høj.
- **Sagsbehandlingsforløb overskrider frister og er ofte uigennemskuelige for borgeren**
Sagsbehandlingsforløb i offentligt regi overskrider ofte frister i lovgivningen – f.eks. i sagsbehandling, høringsfrist og lign. - hvilket har konsekvenser for klienter med knappe ressourcer, da de tit får et uigennemskueligt og unfair forløb.
- **Lovgivning mod diskrimination**
Der mangler pt. en lov i Grønland, der sikrer mod diskrimination af personer med handicap.
- **Sproglig barriere**
Der er sproglige udfordringer mellem grønlændere og danskere i Grønland, og dette kan i nogle tilfælde bevirke diskrimination. Det er vanskeligt at få tolkebistand.
- **Fødende**
I øjeblikket findes der fem fødesteder i Grønland, hvilket PPK mener er for få. Konsekvenserne af dette er, at kvinderne skal rejse for at føde, og i 2019 drejede det sig om flere end 300 kvinder. Det er (også i Grønland) en stor begivenhed for familien, når der fødes et barn, og PPK ser, at det er barskt for både kvinder og den øvrige familie, at de skal skilles i situationen. Kvinderne er ofte både ensomme og stressede og har stort savn til deres familie. Ud over separationen, som finder sted fire uger før forventet fødsel, skal størstedelen af kvinderne også føde alene, medmindre de har familie i byen for fødestedet. Forløbet omkring fødslen har afgørende betydning for både den tidlige tilknytning og det at lande godt i forælderrollen, og PPK ønsker at sætte fokus på de konsekvenser, det har – både for kvinderne, de nyfødte børn og den resterende del af familien at blive adskilt i så afgørende en periode af livet.

Med Venlig hilsen
Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiit